

Випуск № 5 (1 липня)

Вінниця – 2015 р.

Передмова

Любий читачу, збірка, яку ти зараз читаєш, видана проектом «Дерево казок» за підтримки проекту «Казка». В збірку вміщено 16 казок найрізноманітнішої тематики (по 8 казок з кожного проекту). Серед них є як авторські, так і народні казки.

Збірка «Дерево казок» – це серійне щомісячне електронне видання, що розповсюджується абсолютно безкоштовно.

Своє життя збірка розпочала 1 березня 2015 року.

Проект «Дерево казок»

(<https://derevo-kazok.org>)

«Дерево казок» – величезний безкоштовний архів авторських та народних казок, які ви можете прочитати українською мовою. Тут ви знайдете не лише українські казки, а й казки інших країн. Проект складається з 4-х основних розділів: українська народні казки, казки народів світу, казки українських авторів та казки авторів світу. Автор та адміністратор проекту – *Лук'янюк Євген*.

Наші контакти:

derevokazok@gmail.com – адреса ел. пошти.

Приєднуйтесь до нас:

Ми на Facebook: <https://www.facebook.com/derevokazok>

Ми в Twitter: <https://twitter.com/KazkuPpUa>

Ми на GooglePlus:

<https://plus.google.com/communities/102303859954667667228>

Ми Вконтакті: http://vk.com/derevo_kazok

Проект «Казка»

(<http://kazka.in>)

Даний ресурс створений з метою збору всіх казок, що написані українською мовою або перекладені на неї. Ми, колектив сайту «Казка», постійно розшукуємо казки, ми відкриті для спілкування. Ми збираємо як народні, так і авторські казки. Особливо приємно знайомитись з сучасними авторами даного виду мистецтва.

Контакти:

ua@kazka.in – адреса ел. пошти.

Ми на Facebook: <https://www.facebook.com/Kazka.in>

Ми в Twitter: <http://twitter.com/Kazkain>

Засновник проекту – *Тарас Амброз*.

Зміст

Прянична хатинка	3
Королева Світляків.....	5
Принц-самозванець	15
Слон і Слон	19
Як миші хотіли повісити котів на шию дзвіночок	19
Казка про викраденого дракона.....	20
Заєць та лисиця	23
Осопище.....	24
Крихітка фея	25
Вовняна фея	26
Дві хлібини та три поради	28
Казочка про веселкову хмаринку	29
Лисяче весілля	30
Щедрість і доброта йдуть поруч.....	31
Коти.....	33
Чому на спині сонечко має чорні крапочки?	34

Прянична хатинка

Давно колись у старій убогій хатині на узліссі жили брат і сестра, Жан і Марі. Батько їхній був дроворубом, і вони з ранку до ночі працювали, допомагаючи йому. Дуже часто вони поверталися з лісу такі втомлені, що не мали навіть сил повечеряти. Утім, нерідко вечері в них зовсім не було, і тоді вся сім'я лягала спати голодною.

Єдиними ласощами дітей були ягоди. По неділях Жан і Марі брали кошечки й вирушали по ягоди до лісу.

Якось діти, збираючи гриби та ягоди, дуже захопились і не помітили, як настав вечір. Наче за одну мить, сонце зникло за темними хмарами, а гілля дерев зловісно зашуміло. Марі та Жан налякано озирнулися довкола. Ліс здавався їм зовсім незнайомим.

– Мені страшно, – прошепотів Жан.

– Мені теж, – відповіла Марі. – Схоже, ми заблукали.

Величезні дерева були схожі на велетнів, а в хащі блимали вогники – чийсь лихі, хижі очі.

– Я боюсь, – повторив Жан.

Зробилося зовсім темно. Марі обійняла брата, і, тремтячи від холоду, діти пригорнулися одне до одного. Десять ухкала сова, а здалеку долинали виття голодного вовка.

Діти, прислухаючись до зловісних голосів, усю ніч так і не склепили повік. Нарешті блиснуло сонце, і поступово ліс перестав бути похмурим та страшним. Жан і Марі підвелися й пішли шукати дорогу додому.

Вони йшли незнайомими місцями. Навколо росли величезні гриби та ягоди, набагато більші від тих, що вони зазвичай збирали. Усе було якимось незвичайним і дивним.

Нарешті Жан і Марі вийшли на галявину, посеред якої стояла хатинка. Дах її був зроблений із шоколадних пряників, стіни – з рожевого марципана, а паркан – із великих мигдалевих горіхів. Навколо неї був сад, у якому росли різнокольорові цукерки, а на маленьких деревцях висіли родзинки. Жан не повірив своїм очам.

– Прянична хатинка! – радісно вигукнув він.

– Садочок із цукерок! – вигукнула й Марі.

Голодні діти кинулися до чудесної хатинки. Жан одразу відламав від даху шматок пряника й узявся їсти. Марі стала ласувати то марципановими цеглинками, то мигдалем із паркану й родзинками з дерев.

– Який смачний дах! – радів Жан.

– Скуштуй шматочок паркану, Жане, – запропонувала йому Марі.

Коли діти наїлися, їм захотілося пити. Посеред садочка бив водограй, у якому, переливаючись усіма кольорами, жебоніла вода. Жан відсorbнув із водограю і здивовано вигукнув:

– Та це ж лимонад!

Діти в захваті пили лимонад, аж раптом із-за рогу хатинки з'явилася згорблена бабуся. У руці вона тримала палицю, а на носі в неї були дуже товсті окуляри.

– Смачна хатинка, чи не так, діточки? – спитала вона.

– Ми загубилися в лісі... ми так зголодніли... – промовила Марі.

Але бабуся зовсім не розсердилася.

– Не бійтеся, діти. Заходьте в дім, і отримаєте дещо смачніше.

Однак щойно двері хатинки зачинилися за дітьми, бабуся з доброї та привітної перетворилася на лиху відьму.

– От ви й піймалися! – прохрипіла вона, трясучи своєю палицею. – Хіба це гарно – їсти чужу хату? Ви мені заплатите за це!

Діти затремтіли від страху і притислись одне до одного.

– Ви все розкажете нашим батькам? – злякано спитала Марі.

Відьма голосно розреготалася.

– Ні, точно не це! Я дуже люблю дітей. Дуже!

І не встигли діти оком змигнути, як відьма схопила Жана, штовхнула його в темну комірчину й замкнула за ним важкі дубові двері.

– Марі! – кричав бідолашний хлопчик. – Мені страшно!

– Сиди тихо! – прикрикнула відьма. – Ти їв мою хату, а тепер я з'їм тебе! Проте спершу трохи відгодую – ти надто худенький.

Жан і Марі голосно заплакали. Зараз вони ладні були віддати всі пряники та марципани на світі за те, щоб знов опинитися в рідній убогій хатині. Але батьки були далеко, й ніхто не міг прийти до них на допомогу.

Лиха відьма підійшла до комірчини.

– Просунь-но палець у щілину! – наказала вона Жанові.

Хлопчик слухняно просунув у щілину палець. Відьма помацала його й невдоволено сказала:

– Самі кістки. Нічого, за тиждень ти в мене будеш товстеньким-товстеньким.

І відьма почала відгодовувати Жана. Щодня вона готувала йому щось смачне, приносила купу марципанів, шоколаду, меду й родзинок, а ввечері наказувала просувати в щілину палець і обмацувала його.

– Мій золотий, – казала вона, – ти гладшаєш на очах!

І справді, Жан швидко гладшав. Марі не знала, що робити, але одного разу придумала.

– Жане, наступного разу покажи їй ось це, – сказала вона і просунула в комірчину тоненьку паличку.

Увечері відьма, як звичайно, звеліла Жанові:

– Покажи палець, мій солоденький.

Жан просунув у щілину паличку, що дала йому сестра. Стара помацала її й відскочила як ушкварена:

– Що таке? Знову самі кістки! Хіба я для того годую тебе, щоб ти був худий, наче тріска?!

Наступного дня, коли Жан знову просунув у щілину паличку, відьма не на жарт розлютилася.

– Не вірю! Не може бути, щоб ти був такий худий! Покажи-но ще раз палець.

Жан знову просунув у щілину паличку, але стара раптом смикнула її з усієї сили. Паличка лишилась у неї в руці.

– Це палиця?! – крикнула вона розлючено. – Ах ти, шахраю!

Вона відчинила комірчину й витягла звідти переляканого Жана, що розтовстів і зробився як діжка.

– Бачу, мій любий, – зловтішалася стара, – що з тебе вийде чудова печеня!

Діти заціпеніли від жаху. А відьма затопила піч, посадила Жана на велику дерев'яну лопату, на якій зазвичай кладуть у піч хліб, і спробувала запхнути у вогонь. Але хлопчик так погладшав, що не пролазив у пічку, хоч як відьма старалася.

– Ану злязь! – наказала стара. – Лягай-но на лопату.

– Та я не знаю, як лягти, – заскиглив Жан.

– От дурень! – буркнула відьма. – Відійди! Я тобі покажу!

І вона лягла на лопату. Марі тільки цього й треба було. У ту ж мить вона схопила лопату і запхала відьму просто в піч. Потім швидко зачинила залізні дверцята і, схопивши брата за руку, крикнула:

– Тікаймо мерщій!

Діти вибігли з пряничної хатинки й що духу помчали геть від неї.

Не розбираючи дороги, вони довго бігли лісом і сповільнили крок лише тоді, коли на небі з'явилися перші зірки.

Раптом вони помітили вдалині слабкий мерехтливий вогник.

– Марі, це наш дім! – радісно гукнув задиханий Жан.

І справді, це був їхній старий, убогий, перекошений будиночок. На порозі стояли їхні мати й батько і з тривогою та надією вдивлялися в темряву.

Як же вони зраділи, побачивши дітей, що бігли до них!

А про лиху відьму, що жила в глухому лісі, ніхто більше ніколи не чув.

Автор: Шарль Перро

Джерело: <https://derevo-kazok.org/prjanichna-hatinka-sharl-perro.html>

Королева Світляків

У давні-прадавні часи біля Річки-Сунички звали люди Кам'яне Місто. Будівлі Кам'яного Міста височіли на довгих ногах-палях, ніби стрункі курені, тому до своїх домівок людям доводилося здиратися мотузковими драбинами, а дітлахів після прогулянки саджали до великих кошиків і підіймали вгору. Напровесні Річка-Суничка затоплювала всі вулиці, і зелені луки за містом, на яких люди кіз пасли, і навіть галявину перед Темним Лісом. У такі часи мешканці скидали з горищ на воду довгі пласкі човни та їздили на них один до одного в гості, або рибу вудили. І усім добре було – і юшка щодня, і скупатися можна, і стіни домівок фарбувати, сидячи у човні. От тільки дітлахам весняні повені не подобалися – не випускали їх дорослі на вулицю гратися, бо не дай Боже, потонуть.

Остапка теж не пустили. Хоч і день народження у Дмитрика, його найліпшого друга, хоч і дорослий Остапко вже – скоро дев'ять років сповниться, і плавати гарно вміє.

– Татусь повернеться і відвезе, – сказала мама.

– Та він же тільки увечері повернеться! А Дмитрик на мене зараз чекає...

– Значить, ще трошки почекає, а я вам смачного торта спечу.

Тато в Остапка працює річковим наглядачем. Річкові наглядачі слідкують за ладом на воді, розчищають вулиці від завалів, що можуть завдати шкоди чиємусь човнику, рятують тварин, які під час розливу Річки-Сунички опинилися в Кам'яному місті і не вміють плавати. Багато чого гарного та корисного роблять річкові наглядачі. От тільки шкода, що справжня робота у них з'являється тільки навесні, а весь інший час вони сидять вдома, лагодять свої човни і чекають наступної повені.

Остапко зітхнув. Зараз у татка дуже багато роботи, а якщо він і увечері не повернеться? Таке часто буває...

– Мені ж недалеко зовсім – через дві хатини.. – знов почав благати Остапко.

– Ну пусти, мамо.. я он учора навіть старого човна смолив – він тепер не тече...

– Сказала – одного не пушу, то й край! Та на старому човні... Ще одне слово від тебе – без торта залишитесь.

І мати йде на кухню місити тісто, а набурмосений Остапко чвалає до власної кімнати. Відкидає фіранки і дивиться на вулицю – як вода плещеться, як човники бігають туди-сюди. А он там – у вітті старого дуба виблискує щось. І що ж то блищати може? Дивився-дивився хлопчик і побіг на горище. Схопив довгу вудочку, видерся на стріху. Тільки б мама не почула! Обережно-обережно підповз Остапко до краю стріхи, простягнув вудочку до дерева, але не дістав. Тоді замахнувся – може, на гачок оті блискітки зловить? І знов не пощастило – занурилася волосінь у воду попід самісіньким дубом.

– Гей, малий! Що ти ото робиш?! – обурено озвався човняр, що пропливав неподалік.

– Рибу ловлю.

– Я тобі зараз половлю рибу! Ану бігцем до хати, поки твоїх батьків не покликав!

Зітхнувши, Остапко згорнув вудочку і поліз до свого горища. Що ж поробиш – якщо той дядечко напатякає мамі, вона його і ввечері до Дмитрика не відпустить.

– Остапко! Що ти там робиш? – озвалася мама з кухні.

– Снасті на горищі розбираю!

– Їсти не хочеш?

– Ні, поки не хочу!

Що ж там блискотіло? Може, золото? Узяв хтось і сховав великий шмат золота на дереві, а Остапко побачив! І що робити? «Поплисти, здертися на дуба і забрати? Якщо там справді золото, то ми зможемо змайструвати з татом найшвидшого човна у місті, собаку завести, а для мами замовимо з того золота найгарніші сережки, і вона не буде лаятися!» – гадав Остапко. – «Але ж якщо не золото... то все одно потім скажу батькам, що думав – там золото!» – остаточно вирішив хлопчик, знімаючи капці та сорочку. Тихенько відкрив вікно, звисився з підвіконня, пальцями дістав до води – холодна! Тяжко зітхнув і відпустив руки.

Під воду пішов тихо – наче риба, а потім швиденько виринув і засичав від морозу. Поплив до дерева, хапаючи дрижаків – і чого штані не зняв? Було б легше...

– Остапко?! – здивовано озвався хтось з поміж віття, коли він дістався до старого дерева.

Остапко підвів голову і побачив мокрого Дмитрика. Той сидів на товстій гілці та й тремтів.

– З-з д-дн-нем н-народ-д-дження, – простукотів зубами Остапко. – Т-ти т-теж-ж йог-го п-побачив?

– Кого – його? Дай-но руку, я тебе витягну.

Дмитрик схопив друга і з силою потягнув до себе на гілку. Мокрі хлопці притулилися один до одного у спробі зігрітися, помовчали трошки.

– То що ж я побачив? – нарешті запитав Дмитрик.

– Золото... – відповів Остапко, вже наперед знаючи, що ніякого золота немає – прямо перед ним на гілці висіла легенька клітинка зі світляком усередині. Таких світляків кожного вечора ліхтарники розвішували на ліхтарних стовпах, і світляки басовито дзижчали, протягом ночі освітлюючи вулиці Кам'яного Міста.

Батько якось розповідав Остапкові, що подібних світляків тільки у їхній країні знайти можна. Звичайні світляки – то зовсім маленькі комашки, анітрохи не зачаровані, та й світла від них зовсім трошечки. А ліхтарних світляків Кам'яному Місту подарував триста років тому чаклун-мандрівник з далекого загадкового краю Зелених Туманів.

– Яке таке золото? – зацікавився Дмитрик.

– Та ніяке... а ти що тут робиш?

Дмитрик знітився:

– Сидів удома і нудився – батьки поїхали кудись, з друзів нікого на вулицю не пускають. А потім дивлюся – підплив до того дуба сонний ліхтарник, повісив свого світляка на гілку і залишив. Спати подався, мабуть. Мені так цікаво стало – я ж ніколи світляків зблизька не бачив! Тільки на стовпах висять собі і дзижчать тихенько. Так цікаво, що не поміркувавши, шувбоснув у воду і поплив сюди. – І що?

– Та що... – зітхнув Дмитрик. – Я ж не подумав навіть, як потім додому потраплю. Тепер залишається мені чекати, поки батьки повернуться.

– А до мене у гості не здогадався? – обурився Остапко.

– Та якось не спало на думку... – Дмитрик підвів очі на світляка. – Скажи, гарний?

– Ага.. тільки він млявий якийсь.

– Нічні світляки погано сонячне світло переносять. Його б у темряві сховати.

– А ти звідки знаєш?

– Батько розповідав. Він коли молодий був, працював ліхтарником.

– Слухай.. а давай ми цього світляка собі заберемо? Добрий господар його б ніколи отак не лишив.

– Давай. Тільки тоді до тебе плисти треба.

– Ех, ну гаразд, – зітхнув Остапко, чухаючи потилицю. Мамі історія зі світляками зовсім не сподобається. Дістатися б додому так, щоб вона не помітила!

Дмитрик підвівся, встав навшпиньки і зняв клітку з комахою. Світляк справді здавався млявим, тихенько продзижчавши щось, він склав крильця та заляк на підлозі клітини.

– Як ми його повеземо? – запитав Остапко.

Дмитрик задумливо подивився на клітку. Зважив її на долонях. Вона була зроблена з легких металевих дротиків, і не дуже велика.

– Треба її прив'язати чимось.. Наприклад, до моєї голови.

– До голови?

– А куди ще? У річці тільки голова залишиться понад водою.

Остапко подивився на Дмитрика, потім на себе, і йому саянула думка. Він витяг пасок зі своїх штанів і прив'язав його до клітки.

– Нахилися, – попрохав він товариша.

– Тільки обережніше, не перетягуй мене сильно! Ні, тепер трохи затягни, бо зісковзне...

Хлопці ще хвилин десять вовтузилися на дереві, намагаючись вправно закріпити пасок у Дмитрика на голові. Світляк щось обурено дзижчав, але якось мляво – його покидали останні сили.

– Нічого, малий, скоро ми тебе привеземо додому і добре нагодуємо. Дмитрику, а чим їх годують?

– Та не знаю, у батька питаюся. Йому головне зараз – потрапити у темряву. Ну що, я тепер схожий на китайського імператора?

Дмитрик кумедно звузив очі і вклонився, ковзнувши кліткою о густе дубове віття. Світляк голосно задзижчав.

– Ні, зовсім не схожий! – розреготався Остапко. – Ти схожий на мокрого хлопчину з кліткою на голові!

– Ну не схожий, то й не схожий. Не думаю, що імператорам у тому Китаї цікаво живеться.

– Зовсім не цікаво. – Їм же увесь час треба під охороною сидіти, щоб нічого з ними не сталося! Немов... немов ми б увесь свій час були під маминим наглядом! – сказав Остапко і аж злякався від такої можливості. Дмитрику теж щось схоже спало на думку, і він поспіхом зліз із дерева у воду і поплив до Остапчиної домівки.

Коли хлопці дісталися до вікна, вже спадали сутінки.

– Почекай трохи, я зараз залізу і тобі допоможу, – прошепотів Остапко другові. – Тобі з тією кліткою на голові самому буде незручно.

Він намацав долонею слизький поріжок, міцно вхопився за нього, підтягнувся, наче молода ящірка, і схопився за підвіконня.

Дмитрик дивився, як його друг полегшено зітхає, здираючись до своєї кімнати, а потім, зойкнувши, незграбно падає усередину.

– Ну нарешті! – Над Остапком стояла розлючена мама. Лівою рукою вона уперлася в бік, а правою нервово помахувала ганчіркою, якою зазвичай змітала крихти з обіднього столу.

За досвідом хлопців це був останній ступінь розлюченості.

– Ні до якого Дмитрика ти сьогодні не потрапиш, зарубай собі на носі!

– Та він...

– Що він?! Що він?! Його батьки вже другу годину шукають! І тебе теж шукають – всіма вулицями! Я тут місця собі не знаходжу! А якби ти потонув?!

– Не знаю.. та Дмитрик..

– Тільки не кажи, що це він тебе купатися підбував! Ти ж – син річкового наглядача! Ти маєш гарний приклад іншим хлопцям подавати! А ти що робиш?! Де Дмитрик, до речі?

– Там – унизу...

– Ой лихо ж ти моє болотяне! – Остапчина мама кинула ганчірку на підвіконня і відсахнулася, побачивши, як замерзлий Дмитрик люб'язно протягує їй клітку з світляком, що вже починав очунювати.

– Можете забрати його в мене, будь ласка? Мені здалося, що ви вже закінчили основну розмову, – чемно сказав він.

– Помиляєшся, ми тільки-но розпочали, – відповіла жінка, допомагаючи хлопцеві забратися усередину. – І продовжимо, коли з'являться твої батьки. Тепер – бігцем перевдягайтеся у тепле і анічирк мені!

Вона схопила ганчірку і вилетіла з кімнати, не забувши замкнути двері.

– Ну от мені і день народження, – похнюпився Дмитрик.

– Тепер мене до літа на вулицю не випустять, – зітхнув Остапко. – Ось – тримай шорти і светра. У нього, може, рукави задовгі, та це нічого – закатаєш.

– Тепер ми і справді як китайські імператори, – зітхнув Дмитрик. – Сидимо у своїй фортеці під особливим наглядом.

Перевдягнувшись, хлопці вмостилися попід дверима. Розмовляти не хотілося. І так було зрозуміло, що подарунків Дмитрик сьогодні не побачить, а Остапка взагалі можуть на місяць вдома замкнути. Правда, раніше не замикали, та й він раніше таких витребеньків не робив ніколи. Світляк тихенько дзижчав, час від часу нервово тріпаючи крильцятами, ніби хотів злетіти кудись. Він був схожий на маленького кумедного м'ячика, що підскакує сам по собі у спробі втекти. І хто його на те дерево повісив?

Остапко узяв покривало і накрив ним клітку – нехай бідна комаха відпочине.

Вже зовсім стемніло, коли грюкнули вхідні двері і почулися стурбовані голоси:

– Ми їх не знайшли. Усе місто перешукали, та не знайшли..

– Ці бешкетники вже дві години як вдома сидять..

– Як?! А де ж...

– Я їх з води попід вікнами повиловлювала. Хотіли непомітно позалазити.

Вони з собою ще й ліхтарного світляка звідкілясь прихопили.

– До речі, щось темнувато сьогодні на вулиці.. От і справді бешкетники! Де ти кажеш, вони сидять?

Хлопці стрімко підвелися і стали біля дверей, чекаючи, поки зайдуть батьки. Батько Дмитрика – кременний чоловік з солом'яною бородою, дядько Сергій, намагався виглядати суворим, але його веселі очі підказували, що нічого з цього не вийде. Мама Остапчика вже втомилася сваритися, а Дмитрикова навіть не знала, чи їй сваритися, чи заспокоєно зітхнути.

– Ой горе мені з тобою, – нарешті сказала вона, вирішивши, що варто таки трохи посваритися. – Замість того, щоб готуватися до твого дня народження, нам з татком довелося обплисти майже все місто. І гостям сказали, щоб не йшли, бо ти загубився. Так що залишишся тепер без подарунків і святкового столу...

– Ну, про подарунки ми потім поговоримо, – перебив жінку Дмитриків батько. – Ти скажи мені краще, сину, заради чого ви у холодну воду полізли?

Тільки-но Дмитрик відкрив рота, щоб про світляка розповісти, як знову грюкнули вхідні двері і на порозі з'явився втомлений і чимось стурбований Олексій – Остапчин тато.

– О, Сергію, вчасно ти до нас завітав – він потис руку сусіду. – Мені твоя допомога потрібна буде. Ти ж раніше ліхтарником працював...

– А що сталося?

– Сьогодні до мене на роботу прийшов Головний Ліхтарник, і поскаржився, що хтось викрав майже усіх світляків. Клітки з самого ранку пусті на ліхтарних стовпах висять. Пішли на кухню, я тобі все розповім.

– Так, а я мабуть буду додому збиратися – там же стільки усього готувати-прибирати потрібно! – додала Дмитрикова мама, звертаючись до чоловіка. – Ти Дмитрика забереш чи мені його з собою везти?

– Нехай поки залишається – гадаю, йому сьогодні з приятелем ще багато чого обміркувати треба, – відповів дядько Сергій, непомітно підморгуючи хлопцям.

Так обговорюючи останні новини, дорослі рушили до коридору, не забувши закрити двері на защібку. Хлопці перезирнулися: у Кам'яному Місті назрівала справжня пригода.

Остапко підніс вухо до замкової щілини і уважно прислухався. Чутно було тільки стурбоване бубоніння чоловіків і іноді мамині зойки.

– Ну що? – запитав у нього Дмитрик.

– Нічого... – зітхнув Остапко.

– Ти уявляєш скільки ліхтарів у нашому місті?! – у Дмитрикових очах з'явився захоплений блиск. – З сотню, а то й більше! І хтось їх усіх вкрав!

– Майже усіх.

– Та це не має значення! Сотня світляків!

– Якщо не брати до уваги, що один з цієї сотні зараз спить у клітці під моїм покривалом.

Раптом Остапко підвівся на ноги і щосили почав грюкати у двері.

– Ти чого лементуєш?! – на порозі з'явилася мама. Вона була трохи засмучена і вже зовсім не сувора.

– Нам треба нагодувати світляка. Він дуже-дуже голодний і може захворіти.

– Вам треба... авжеж, світляка! Гей, Альоша, Сергію! Йдіть-но сюди!

Хлопці зняли покривало з клітки і перед очима дорослих з'явився кволий світляк. Він лежав і тьм'яно поблискував, ніби зіпсована лампочка.

– А ну давайте, розповідайте ще раз, шибеники, де вас сьогодні носило, – приголомшено мовив Остапчин тато.

І хлопці усе розповіли. Остапко навіть про золото сказав, заради якого шувбоснув у воду.

– Собаку завести кажеш, хотів... – посміхнувся йому тато. Здається, він потайки пишався сином, хоча і не хотів цього казати – щоб мама не почувала. – А як виглядав той дивний ліхтарник, ти не пам'ятаєш? – запитав він у Дмитрика.

– Та як.. просто виглядав.. У крислатому капелюсі був.. А ще човен у нього – червоний і порепаний – перефарбувати давно слід.

– Точно червоний? Я у нашому місті тільки два червоних човни бачив, – засумнівався татко Остапчика.

– Ви що, вважаєте, що я кольори один з іншим плутаю?!

– Та ні, просто дивно яось. І взагалі, перед дорогою треба гарячого чаю попиту, як на вашу думку? – запитав Олексій, поглядаючи на дружину.

– На мою думку – пречудово! – сказала Остапчина мама і знов пішла до кухні.

– А цього товариша і справді годувати час, – озвався дядько Сергій, показуючи на клітку з комахою. – Піду я теж до кухні за цукром, або ліпше карамельками. Остапку, у вас є карамельки?

– Не знаю.. це треба у мами запитувати. Вона кожного дня каже, що нема, а по обіді вони з'являються.

– Тату, а він що – карамельки їсть? – Озвався Дмитрик, вовтузячись з клямкою на клітці. Хлопцю хотілося, щоб світляк виповз назовні та сів йому на плече, так, як вони роблять у деяких ліхтарників.

– І карамельки, і цукор, і мармелад... усе, що дуже солодке.

– А торти?

– Про торти нічого не знаю, торти ми й самі не часто їмо. Дядько Сергій нарешті пішов на кухню, а повернувся вже з Остапчиною мамою, яка несла велику тацю з чашками, блюдцями і чайником. Дядько Сергій урочисто вніс торта, і хоча торт був без свічок і ніхто не кричав: «З днем народження!»,

Дмитриковим обличчям сяйнула посмішка.

Мама Остапчика заходилася розливати чай і різати торта, а хлопці разом з дядьком Сергієм та дядьком Олексієм скупчилися навколо клітки. Дядько Сергій узяв жменьку цукру (карамельок таки не було) і підніс її до дверцят. Ліхтарний світляк стріпонував вусами, а потім поволі відкрив великі очі, схожі на золоті фари. Хлопці зачаровано дивилися, як комаха виповзає з клітки і розмотує довгий хоботок, щоб засмоктати ним гостинець.

– От молодець! – захолював світляка дядько Сергій.

– Як гадаєш, він допоможе нам знайти крадія? – запитав Остапів тато.

– Аякже! Знаєш, яка насправді складна робота у ліхтарника? І все тому, що великі світляки живуть зграями. Вони почувають один одного за декілька кілометрів, і часто втікають, щоб заснувати нову зграю, якщо видається така нагода. Це тільки у того чаклуна, що нам їх привіз, складнощів зі світляками не було, бо він знав комашину мову... Ось пливеш зранку, ліхтарі гасиш, а біля твого світляка ще дві комахи дзижчать. От і шукай потім, кому їх повертати!

Поки вони розмовляли, комаха трохи оговталася і, розпроставши крильця, підлетіла до вікна, щоб з глухим «бум!» гупнутися у скло.

– Чогось він нервується, – зауважив дядько Сергій.

– Нервується?! Та він нам вікно зараз розіб'є! – Остапчина мама схопила ганчірку, яку так і залишила на підвіконні після того, як з'явилися хлопці, і спробувала відігнати комаху. Але світляк з іще більшою настирливістю гупнувся у скло.

– Та що ж це з ним?

– Чекайте! Він мабуть, почуває, що десь поблизу знаходяться його родичі! Нам треба перев'язати його стрічкою, щоб не втік, а потім пустити по сліду. Є у вас яка-небудь стрічка?

– Зараз у коробці для гаптування подивлюся.. а чай ви пити що, вже не будете?

– Потім поп'ємо. Та й торт набагато смачнішим видається, коли знаєш, що всі справи закінчив.

Остапко і Дмитрик теж тихенько піднялися і почимчикували до дверей.

– А ви куди? – запитала спостережлива мама Остапчика.

– Ми теж із татом попливемо! – відповів Остапко.

– А тато тобі дозволив?

– Татку, можна з вами? – з надією запитав хлопець у той час, як Дмитрик теж шепотів щось на вухо своєму татові.

– Мама сказала, що ти сьогодні не дуже добре поведився.

– Я ж хотів якнайкраще!

– Усі ми завжди хочемо якнайкраще, – заперечив йому батько. – Але з непослухів зробити щось «найкраще» на жаль, не дуже часто виходить.

– То що ж мені робити?

– Пообіцяй, що будеш слухати маму. Тільки дійсно пообіцяй, від щирого серця.

– Навіть якщо справді побачу десь золото?

– Якщо побачиш, ти завжди можеш сказати про це нам, а ми вже щось вигидаємо.

– Гарзд, тоді обіцяю. Від щирого серця!

– Альошо, там же може бути небезпечно! – втрутилася мама.

– Ні, я майже певен, що нічого небезпечного у цій пригоді не буде.

– Тоді.. тоді добре... тільки вдягніться тепліше!

– Бачиш, як можна чогось досягти, якщо просто гречно цього попрохати, – наставляв тато Остапка, веслуючи у той бік, куди поривався світляк. Дядько Сергій плів поруч у своєму човні разом із Дмитриком, і пояснював, що солодощі діють на ліхтарних світляків, наче сухі дрова на вогник. Наївшись цукру донесхочу, комаха буде світитися до ранку, а потім поволі згасне і засне. Хлопцям було якось незвично дивитися на темні пусті вулиці, залиті водою. Усі мешканці Кам'яного Міста сиділи по домівках, не наважуючись впливати на прогулянку. Тільки ліхтарники безпорадно товклися біля центру водних наглядачів і чекали, поки їх сповістять, куди зникли всі світляки. Остапко дивився у чорну воду і гадав: А що, якщо до міста заплаве Диво-Рибина і вони її не помітять? Або наштовхнуться на корч і перекинуться? Та ні, річкові наглядачі ще місяць тому повитягали з річки всі-всі корчі.

– Гей, дивіться! – стурбовано крикнув Дмитрик, втупившись у якийсь провулочок. Остапко і собі придивився. З віконцець маленької халупки линуло світло.

– Та це ж старий голубник! – здивувався Остапко.

Коли хлопці були ще зовсім маленькими, батьки їм казали, що у цьому голубникові оселилися привиди. І тільки з рік тому вони довідалися, що насправді у голубникові мешкає старий дід Клапотник, якого так називали, бо він шив собі одягу з різноманітних клаптів. Цей дідуган був трохи не при собі, і доросліші дідваки часто бігали за Клапотником вулицями з надією віддерти собі смужку якоїсь матерії з його одягу, а от малеча на Клапотника дивилася з острахом. Чоловіки презирнулися:

– Я дивлюся, ти від самого початку знав, де світляків шукати, – зауважив дядько Сергій.

– Скажімо краще, я здогадувався. А тепер – усі тихенько! Два човники плавко запливли під голуб'ятню. Дядько Сергій обережно піднявся і постукав у дверцята, що були прорізані у підлозі голубника. Світляк так і дерся зі своєї вервечки – дали б йому волю, він би стукався у ці дверцята, як у вікно Остапчиної кімнати годину тому.

– Онуфрію, відчиняй, це я! – дядько Сергій грюкав усе настирливіше і настирливіше, доки згори не почулося ображене човгання. У всякому випадку переляканому Остапкові човгання здалося саме ображеним. Дверцята нарешті прочинилися і світляк відчайдушно майнув нагору, до своїх світлякових братів і сестер. Дядько Сергій, не гаючи часу, схопився за дерев'яну перекладину, підтягнувся і теж щез у яскравому світлі, що струменіло згори.

– Почекайте трохи, – сказав татко Остапка, також зникаючи нагорі. Остапко витяг з човника ківцицю і кинув її у воду. Дмитрик теж так зробив, а потім прошепотів товаришеві:

– Виявляється мій батько і Клапотник знайомі.

– Так, а ще наші батьки майже одразу здогадалися, де шукати світляків. І Клапотника звать не Клапотником, а Онуфрієм.

Нагорі щось важко човгало, наче кучугури перекочувалися.

– Слухай, а якщо там ціла згряя злочинців? – знов прошепотів Дмитрик.

– Навіть якщо і згряя, то про нас вони поки що не здогадуються. Якби щось сталося, мій батько крикнув би нам, мабуть.

– А якщо їм одразу роти затичками позабивали? І тепер їх безпорадних та зв'язаних ковзають туди-сюди? Чуєш, як там гуркотить?

– Знаєш, давай я до твого човна переберуся, – вирішив Остапко. Аж тут з прочиненого лазу хтось викинув мотузкову драбину, і хлопець з переляку знов шувбоснув у воду.

– Ех ти, пірнальник, – у отворі з'явилася розкуйовджена голова дядька Сергія. – А ну залазьте-но сюди, та швиденько, поки не застудилися! Остапко почервонів навіть від сорому, що так перелякався, але нічого не сказав і мерщій схопився за драбину.

Всередині голубнику було так світло, що спочатку хлопець замружився. А коли нарешті відкрив очі, то й рота також відкрив – на підлозі, старих скринях і пташиних жердинах сиділи десятки світляків. Деякі з них постійно перелітали з місця на місце і тихенько дзижчали. Хлопець спробував знайти їхнього з Дмитриком світляка, але так і не побачив його у цьому розмаїтті крил і світла.

– Ого! – розгубився Дмитрик, також залізши до голубника.

– Ось вам і ого! – сказав Остапчин тато, стягуючи з сина мокру сорочку і замотуючи його у смугасту ковдру.

Старий Клапотник сидів на табуреті і похмуро дивився на прибульців.

– Ну що, сьогодні спати точно не будеш – тепер тільки й встигай двері зачиняти-відчиняти за ліхтарниками! – сказав Клапотнику дядько Сергій.

– Нічого, не розвалюся. Ви тільки ковдру мені поверніть потім. А Королеву – і не благайте навіть, не віддам.

– А ми у тебе її і не просимо, – відповів дядько Сергій, віднайшовши поглядом світляка зі стрічкою. – От скажи, Онуфрію, чого ж ти і цього не забрав, а на дереві залишив?

– Не встиг я. Вже сонце зійшло, і люди з’являтися на вулицях почали... от і злякався, що побачить мене хтось з цим світляком, тож у першому-ліпшому місці комаху залишив...

– Ага. А на місце, на стовп ліхтарний його що, складно посадовити було? Дід ще сильніше набурмосився:

– Цей ваш світляк висів на найвищому стовпі міста. Я його веслом звідти знімав, та й то боявся, що не дотягнуся, от.

– Ну гаразд тоді. Хлопці, прощаймося і поїхали – нам ще до ліхтарників треба, а вдома торт смачнющий чекає.

– На добраніч!

– На добраніч! – сказали Остапко та Дмитрик хором і полізли вниз. Чудернацьке то було «На добраніч», бо замість нього хотілося стільки усього запитати в діда. І в батьків теж, до речі. Звідки вони знали, що світляки у старого Клапотника?

– А звідки ви дізналися, що світляки у Клапотника? – знов хором запитали вони, тільки-но човни оминули голубник.

– Це довга історія, – задумливо сказав дядько Сергій, що обережно тримав у долонях світляка, як і раніше, обперезаного стрічкою.

– А... а що то за королева?

– І навіщо Онуфрію стільки комах? І чого ви його не заарештували?

– Здається, Сергію, одними відмовками не оберешся, – всміхнувся тато Остапка. – Ну добре, хлопці, слухайте...

І хлопці слухали, линучи у човнику темним містом в пошуках ліхтарників, і слухали, поки серед нічної тиші поверталися додому, і слухали, поки всі разом пили чай зі смачнущим тортом (навіть Дмитрикова мама знов до Остапка в гості навідалась, бо встигла все прибрати і навіть цукерок з собою принести): «Давно, ще за мого дитинства, жив у Кам’яному місті ліхтарник, якого звали Онуфрій» – розповідав Остапчин тато. – «Усі інші ліхтарники йому дуже сильно заздрили, бо він зловив у лісі и приручив Королеву Світляків. Кажуть, що чаклун з краю Зелених Туманів подарував першим ліхтарникам двох світляків і одну Королеву. Років через двадцять, коли наші вулиці вже освітлювалися світляковими ліхтарями, Королева разом із половиною світляків втекла до лісу та здичавіла. Світлякові Королеви живуть довго-довго, майже сто років, і ніколи не шукають зграю, до якої можна було б приєднатися. Навпаки, це саме у пошуках своєї Королеви всі світляки втікають від хазяїв. Звичайно, якщо відчують, що вона десь поряд.

Спочатку ніхто з мешканців Кам’яного Міста не знав, що у Онуфрія живе саме Королева. Бо вона така сама, як і інші світляки, і нічим від них не відрізняється. Але потім ліхтарники, коли час від часу почали знаходити своїх світляків у Онуфрія, здогадалися. Знаєте, скільки разів вони намагалися викупити у нього Королеву! І навіть вкрасти. Та нічого у них не вдавалося – Онуфрій дуже прикипів до Золотавки – так він її називав.

Аж одного разу, влітку, хтось підпалив Онуфрієву хату, і бідолашній Золотавці нічого не лишалося, окрім як вилетіти у вікно. Онуфрія тоді не було поруч – він блукав Темним Лісом, можливо, сподівався цього разу зловити світлякового Принца. І сусіди нічого вдіяти не могли – бо того літа стояла напрочуд сильна посуха. Отак Онуфрієва хата згоріла до цурки, і тоді люди

перелагодили голубник на маленьку халупу для погорільця. Всі вважали, що він буде жити в тій халупці недовго – відбудується, знайде собі нового світляка... Але Онуфрій нічого не став відбудовувати. Щодня бідолаха ходив вулицями і шукав свою Королеву. Іноді він уночі відчиняв клітку з якимось світляком і відпускав його у надії, що той полетить до Королеви...»

– А навіщо йому цього разу знадобилося повідчиняти геть усі клітки? – сонно запитав Остапко, коли вже вкладався у ліжку.

– Мабуть, таки знайшов свою Королеву. І таким чином вирішив перевірити, чи справді це вона.

– Тобто, всі світляки здійнялись і полетіли до неї?

– Так, сину. А тепер спи...

Автор: Анастасія Іванова

Джерело: <http://kazka.in/fairytales/anastasiia-ivanova/koroleva-svitlyakiv.html>

Принц-самозванець

Один скромний підмайстер на ім'я Лабакан навчався ремесла у вправного кравця.

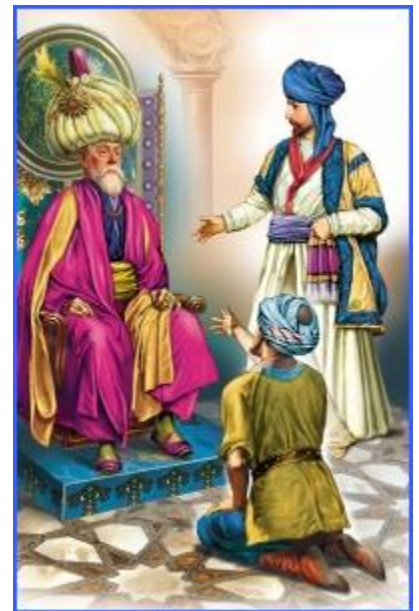
Бувало, що він годинами шив без перепочинку, а іноді – і траплялося це часто – він сидів, глибоко замислившись, дивлячись в одну точку.

– Лабакан знову прибрав вигляду вельможної особи, – казали тоді про нього кравець та інші підмайстри.

А по п'ятницях, коли люди спокійно йшли з молитви, Лабакан виходив із мечеті у святковому одязі й повільно крокував містом, велично киваючи знайомим. І коли кравець казав йому жартома: «У тобі пропадає принц, Лабакане», він дуже радів і відповідав: «Я вже давно про це думав!»

Аж кравець мирився з такою поведінкою, бо Лабакан був загалом гарною людиною та майстерним робітником.

Одного разу Селім, брат султана, послав майстрові своє святкове вбрання, щоб трохи переробити, і майстер дав його Лабаканові. Увечері Лабакан довго стояв перед цим одягом замислений, милуючись розкішною вишивкою та переливчастими барвами оксамиту й шовку. Він вбрався в нього, і він виявився йому до міри. Лабакан одразу уявив себе невідомим царським сином і вирішив податись у світи. Тому, взявши свої речі, він вийшов уночі за міську браму.

Усюди новий принц викликав зачудування: його пишне вбрання й величність не були такими, як у пересічного громадянина. Коли його питали про це, він із таємничим виглядом відповідав, що на те є особливі причини. Але, помітивши, що пересування пішки робить його смішним, він купив задешево старого коня.

Одного разу до нього приєднався якийсь вершник, веселий юнак, і в розмові про те, звідки й куди той їде, з'ясувалося, що й він теж подався у світ навмання. Він сказав, що його звать Омар і що він блукає світом для того, щоб виконати наказ, який дав йому на смертному ложі його дядько.

Лабакан лише дав зрозуміти, що походження він високого й подорожує для свого задоволення.

Другого дня їхньої спільної подорожі Лабакан спитав Омара про наказ, який він має виконати, і ось що той розповів.

Дядько, каїрський паша, виховував Омара з раннього дитинства, і батьків своїх хлопець не знав. Та коли на пашу напали вороги й довелося тікати, він відкрив Омарові, що той не його небіж, а син одного могутнього володаря, який через страх перед пророцтвами своїх звідарів віддалив юного принца від свого двору й заприсягнувся, що знову побачить його лише в день його двадцятидволіття. Паша не назвав імені батька, але наказав прибути на п'ятий день наступного місяця рамадану, коли юнакові саме й виповниться двадцять два роки, до знаменитої колони Ель-Серуйя. Там він мусить передати людям, що стоять біля колони, кинджал і сказати: «Ось я, кого ви шукаєте». Коли вони відкажуть: «Хвала Пророкові, що тебе беріг!», він повинен піти за ними, і вони відведуть його до батька.

Лабакан дивився тепер на принца з заздрістю. А наступного ранку в нього виникла думка добути собі хитрістю або силою те, в чому йому відмовила доля. Кинджал стирчав із-за пояса заснулого принца. Лабакан тихцем витяг кинджал, заткнув собі за пояс і кинувся навскач на жвавішому принцовому коні. Коли Омар прокинувся, його підступний супутник був уже далеко.

Біля підніжжя колони шестеро чоловіків стояли навколо по-царськи величного діда. Лабакан підійшов до нього, низько вклонився і сказав, простягаючи кинджал:

– Ось я, кого ви шукаєте.

– Хвала Пророкові, що тебе беріг! – відповів старий зі сльозами радості. – Обійми свого старого батька, любий мій сину Омаре!

Кравець кинувся в обійми старому князеві з сумішшю радості й сорому.

Та лише мить судилося йому насолоджуватися своїм новим становищем. Він побачив вершника, що поспіхом до них наближався. Через упертість чи втому кінь, здавалося, не хотів іти вперед. Він шкутильгав дивним алюром, а вершник усіяко підганяв його руками й ногами. Лабакан упізнав свого коня і справжнього принца Омара. Але в нього вже вселився лихий дух брехні, і він вирішив наполегливо відстоювати привласнені права.

– Зупиніться! – закричав вершник, зіскочивши з коня. – Не дозвольте вас надурити!

Усі, хто стояв довкола, були здивовані. З удаваним спокоєм Лабакан сказав:

– Милостивий пане й батьку, не дозвольте цьому чоловікові ввести вас в оману! Це навіжений кравчина з Александрії, його звати Лабакан.

Після цих слів принц ошаленів. Закипаючи від люті, він хотів кинутись на Лабакана, але ті, хто стояв поряд, схопили його, а старий сказав:

– І справді, любий мій сину, цей бідолаха з'їхав із глузду!

Старий узяв Лабакана під руку й зійшов із його допомогою з пагорба. Обидва сіли на чудових коней і поїхали рівниною на чолі каравану. А нещасному

принцові зв'язали руки та прив'язали його до дромадера, і поруч із ним їхали двоє вершників, стежачи за кожним його рухом.

Царського вигляду старий був не ким іншим, як султаном. Він довго не мав дітей, але врешті-решт народився принц. Звіздарі, однак, напророкували: «До двадцяти двох років йому загрожує небезпека, що його витіснить ворог». Тому султан віддав сина на виховання своєму другові і двадцять два роки чекав на зустріч із ним.

Нарешті караван дістався столиці. Султанова дружина чекала на них у найпишнішій залі палацу.

– Це не мій син! – вигукнула вона.

Саме цієї миті двері зали відчинилися й забіг принц Омар, переслідуваний своїми вартовими, з чийх рук він вирвався. Задихаючись, він припав до трону.

– Стійте! – закричала султанова дружина. – Цей – справжній!

Вартові відпустили Омара. Проте султан, палаючи гнівом, наказав зв'язати навіженого.

– Тут наказую я. Цей, – він указав на Лабакана, – надав мені знак мого друга – кинджал.

– Він украв його! – скрикнув Омар.

Але султан звелів витягти нещасного Омара з зали силою, а сам із Лабаканом пішов до своїх покоїв.

Султанова дружина була переконана, що чоловіковим серцем заволодів ошуканець, і стала думати, як переконати в цьому султана. Нарешті вона пішла до чоловіка, вдавши, що ладна поступитись і визнати сина, але попросила лише про одну умову. Султан погодився, й вона сказала:

– Я хочу дати їм завдання. Нехай кожен пошиє по жупану і по парі штанів, а ми подивимося, у кого вийде краще.

Султан згодився, пішов до Лабакана й попросив його виконати материну примху. У простакуватого кравця серце заграло від щастя.

Кожному з юнаків відвели по кімнаті й дали достатньо шовку, а також ножиці, голку та нитки.

Третього дня султан послав по обидва жупани та їхніх майстрів.

Лабакан переможно розгорнув свій жупан перед враженим султаном.

– Погляньте, батьку й мати, – сказав він. – Ладен посперечатися з наймайстернішим придворним кравцем, що такого йому не пошити!

Султанша посміхнулася та обернулася до Омара:

– Ну, а в тебе, сину мій, що вийшло?

Той люто пожбурив на підлогу шовк і ножиці.

– Мене вчили приборкувати коней і тримати в руці шаблю, і мій спис поцілить у мішень на відстані шістдесяти кроків – але мистецтво голки мені чуже й не гідне мене!

– О істинний сину мого пана! – вигукнула султанша. – Чоловіче мій і повелителю, хіба ви ще не бачите, хто принц і хто кравець?

– Цього доказу замало, – сказав султан.

Він наказав осідлати найшвидшого коня й поскакав до лісу, де жила добра фея.

– Я знаю, чому ти прийшов до мене, султано, – мовила фея. – Візьми ці дві скриньки! Нехай ті двоє, що хочуть бути твоїми синами, зроблять вибір! Твій справжній син вибере те, що треба.

І фея простягла йому дві маленькі скриньки зі слонової кістки, оздоблені золотом і перлинами. На кришках були написи з діамантів. На одній кришці значилося: «Честь і слава», на другій – «Щастя і багатство».

Перед султановим троном поставили два столи. Султан поставив на них обидві скриньки, сів на трон і знаком звелів одному з рабів відчинити двері.

Султан дав знак, і завели Лабакана.

– Сину мій! – сказав султан. – Одна з цих скриньок містить підтвердження істинного твого походження. Вибирай!

Лабакан підійшов до скриньок.

– Що може бути вищим за щастя зватися твоїм сином, що шляхетніше, ніж багатство прихильності? Я обираю скриньку, на якій написано: «Щастя і багатство».

– Ми потім дізнаємося, чи правильним є твій вибір. А поки що сядь он туди, на подушку, – сказав султан.

Завели Омара. Султан пояснив йому, що він має вибрати одну зі скриньок.

Той прочитав обидва написи і сказав:

– Останні дні навчили мене, яке непевне щастя й нікчемне багатство. Честь і слава, я обираю вас!

Він поклав руку на скриньку, але султан наказав почекати. Він знаком звелів Лабаканові підійти до столу, і той теж поклав руку на свою скриньку.

Скриньки відчинилися самі собою.

У скриньці, вибраній Омаром, лежали маленька золота корона і скіпетр, а в Лабакановій скриньці – велика голка та нитки. Султан зняв із подушки коронку, і в його руці вона почала рости, поки не досягла розмірів справжньої корони! Він поклав її на голову своєму синові Омару, поцілував його в чоло і звелів йому сісти праворуч від себе. А повернувшись до Лабакана, сказав:

– Ти не заслужив на мою ласку, але я дарую тобі твоє нікчемне життя. Поквапся забратися з моєї країни!

Лабакан упав навколішки перед принцом.

– Ви можете пробачити мені? – спитав він.

– Вірність другові, великодушність до ворога – ось горде правило Абассидів, – відповів принц. – Іди з миром.

– О істинний сину мій! – вигукнув старий султан, припадаючи до Омарових грудей.

Еміри та паші повставали зі своїх місць і вигукнули:

– Слава синові султана!

А Лабакан зі своєю скринькою під пахвою вислизнув із зали.

Прибувши до Александрії, він продав ювелірові свою скриньку, купив будинок і влаштував там майстерню. Повісивши над вікном вивіску з написом «Лабакан, кравець», він узявся тією голкою й тими нитками, що знайшов у скриньці, лагодити жупан. Хтось відірвав кравця від цього заняття, кудись покликавши, і, коли він знову сів за роботу, перед очима його постала дивовижна картина: голка старанно шила, хоча її ніхто не тримав, і робила такі витончені

стібки, яких Лабакан не робив навіть у хвилини удачі! А моток ниток ніколи не переводився.

Лабакан невдовзі став найвідомішим кравцем в Александрії. Часто він чув про славу молодого султана Омара, який став гордістю народу та грозою ворогів. Лабакан жив, шанований усіма, а голка й сьогодні шиє вічними нитками доброї феї.

Автор: Вільгельм Гауф

Джерело: <https://derevo-kazok.org/princ-samozvanec-villgelm-gauf.html>

Слон і Слон

Слон і Слон так сильно дружили, що все робили разом. Разом плавали в океані. Разом снідали, обідали і вечеряли. Разом плакали, коли комусь з них було сумно, і разом сміялися, коли комусь з них було весело. Вони так сильно дружили, що навіть бачили спільні сни. Отак – один сон на двох.

Одного разу їм наснилося, що вони летять літаком в Амстердам. Там вони пили апельсиновий сік, слухали в плеєрі Еллу Фітцджеральд і навіть один раз посварилися, вирішуючи, куди піти в Амстердамі в першу чергу – їсти шоколадні пудинги чи в музей Ван Гога.

Іншим разом їм наснилося, що вони влаштувалися кондукторами в автобусах. Слон працював в автобусі номер 6, а Слон – в автобусі номер 8. Але через те, що весь сон вони їздили різними автобусами і перетнулися лише раз біля заправки, слони вирішили прокинутися щонайшвидше і весь день ходили невиспані і роздратовані.

Цієї серпневої ночі Слон і Слон заснули під літнім зорепадом. Спочатку їм наснилося, що довкола них саме небо і землі більше немає, і що зірки падають і падають, лоскочучи їхні спинки. А потім їм наснилось, що зірки почали падати крізь них, а самі вони стали прозорими-прозорими і врешті-решт перетворилися на чудові сузір'я – Великий Слон і Маленький Слон, або просто сузір'я Дружби.

Автор: Марія Семенченко

Джерело: <http://kazka.in/fairytails/mariia-semenchenko/slon-i-slon.html>

Як миші хотіли повісити котові на шию дзвіночок

Було таке чи й не було, а посходились якось миші в коло та й почали радитися, як би їм kota приборкати. Довго думали-гадали – нема ради.

Коли це одна миша й каже:

– А повісьмо йому на шию дзвоника. Як тільки кіт ворухнеться, дзвінок закалатає та й попередить нас про небезпеку.

Сподобалася мишам така думка.

– Зберімо тепер гроші, щоб купити дзвінок! – гукає до громади миша, котра нарадила повісити

дзвоник котові на шию.

Заходилися миші рахувати, хто скільки має дати, але невдовзі почалися між ними чвари, бо кожна собі гадала, що повинна дати менше, ніж інша.

– Тобі доведеться платити мало, а мені багато! Чому ж це ти маєш платити дещицю, а я он скільки!..

Такі слова чулися з усіх кутків та шпаринок.

Тоді слово взяла одна старезна миша, яка багато бачила на своєму віку, перейшла і смалене й палене, не раз воювала з котами:

– А вгамуйтеся-но! Не потрібні мені ваші гроші! Я сама куплю дзвоник. Але покажіть мені того відважного лицаря, який повісить дзвоник котові на шию! Хай він вийде на середину.

Так припинилися чвари в мишачому царстві.

Автор: турецька народна казка

Джерело: <https://derevo-kazok.org/jak-mishi-hotili-povisiti-kotovi-na-shiju.html>

Казка про викраденого дракона

Жив собі на світі один дракон. Вірніше – дракончик, тому що він був ще зовсім маленьким. Як і у звичайній родині у нього були тато та мама, а також брати і сестри. Тільки усі вони теж були драконами.

Тато нашого дракончика славився на весь світ – він викрадав принцес. За все своє життя йому вдалось викрасти близько трьохсот двадцяти шести різноманітних принцес. І він дуже цим пишався. Він полонив принцес не тільки з усіх найближчих королівств, а й навіть з дуже-дуже далеких країн – Індії, Ірану та Австралії. Дракону пощастило викрасти і юну принцесу з Туреччини, але вона зчинила такої галас, погрожуючи своїм батьком-султаном та його численним військом, що йому довелось швидко повертати її додому, аби уникнути подальших непорозумінь.

Всі у драконячій родині пишались таким відважним татом-драконом. Тому нашому дракончику дуже кортіло швидше вирости, аби стати таким, як його батько. Але він був ще зовсім маленьким – йому не виповнилось і ста двадцяти років. Він навіть не вмів пихкати вогнем, як його брати та сестри. Тому вони не дуже любили гратись з нашим дракончиком, називаючи його малечею. І тільки мама дракончика запевняла його, що з нього обов'язково виросте справжній дракон – ще більший викрадач принцес, ніж тато. Думки про це трохи покращували настрій нашого дракончика, і він відправлявся світ за очі – у ліс чи

на озеро, щоб поринути у мрії. Там він був не маленьким, а величезним могутнім драконом, який одним подихом міг спалити півміста.

Одного разу дракончик як завжди прогулювався собі галявиною, увесь занурений у мрії. Але раптом хтось закинув на його голову сачок та закричав дзвінким дівочим голосом:

– Спіймала!

Дракончик підвів очі і побачив перед собою маленьку дівчинку. Він одразу здогадався, що це – принцеса. Вона мала на голові маленьку корону, а ще була такою гарненькою, що просто очей неможливо відвести!

Та не тільки ця приємна зустріч тішила нашого дракончика. Він дуже зрадів ще тому, що тепер як тато зможе викрасти принцесу та довести усім, що він вже дорослий дракон, і зовсім не малеча.

– Так нечесно, – сказав дракончик маленькій принцесі, – я – дракон, ти – принцеса. Тому я зараз спіймаю тебе та викраду.

– Ще чого! Я перемогла у чесному двобої! Я тебе вистежила і спіймала! Ти у моєму сачку, тому ти – мій полонений, – відповіла принцеса.

– Звичайно, ти ще зовсім мала, тому все переплутала. Але я тобі допоможу, – сказав дракончик, – розумієш, дракони викрадають принцес. Я – дракон. Ти – принцеса. Тому я зараз тебе викраду.

– Я чудово знаю, хто такі дракони, – відповіла принцеса, – але я не вірю, що ти дракон. Ти менший мене зростом, не маєш крил та не дмухаєш вогнем. Ти мене обманюєш, ти – не дракон!

Дракончик сумно позіхнув – він дійсно був малого зросту та ще не мав крил. Щоб довести принцесі, що він каже правду, він навіть спробував пихнути вогнем. Але, на превеликий жаль, дракончик спромігся лише на тоненьку смужку диму.

– Оце і все? – здивувалась принцеса. – Я ж кажу, що ти мене обманюєш! Відтепер, ти – мій полонений та виконуватимеш усі мої накази.

– Добре, – погодився дракончик, – але ти не могла б зняти з моєї голови цю штуку? Мені незручно, а ще вона давить мені на вуха.

– Не бажаю нічого знати! Ти – мій полонений у сачку. Наказую тобі йти зі мною до палацу! Інакше, як каже мій тато, я накажу відрубати тобі голову, – сказала принцеса.

Вона горділиво підняла голову і, як справжня королева, попрямувала до свого дому – королівського палацу. Дракончику нічого не залишалось робити, як йти за нею.

Принцеса привела його до своєї кімнати, посадила за ляльковий стіл поряд з іншими іграшками та влаштувала для всіх ранкову каву. Дракончик чесно пив з порцелянової лялькової чашки уявну каву та їв уявні тістечка. Але це йому зовсім не подобалось. Після уявної кави дракончик зрозумів, як він зголоднів та хоче додому.

– Принцесо, дозволь мені піти, – попросив дракончик, – мені набридло бути твоїм полоненим, і я хочу додому!

– Я забороняю тобі хотіти додому! Ти – мій полонений, і тому у тебе немає дому! Ти не можеш туди хотіти! – відповіла принцеса.

– А ще я хочу їсти, – сказав дракончик.

Тут вже принцеса не змогла йому відмовити. Вона сама залюбки з'їла б щось смачненьке. Тому вона покликала своїх фрейлін та наказала подати сніданок для неї та її полоненого.

Під час сніданку виявилось, що дракончик не їсть нічого з того, що їдять звичайні люди. Він відмовився від бутербродів, чхнув на чай та з презирством віднісся до цукерок. Королівські слуги тільки і встигали, що міняти страви, та все було марно. Для дракончика все було неістивним.

Нарешті до принцеси вийшов головний королівський кухар та сумним голосом повідомив, що на королівській кухні завершилось все споживне, та годувати дракончика нема чим.

– Як це? А морозиво? – нагадала принцеса та запитала у дракончика, чи любить той морозиво.

– Я ніколи його не їв, тому не можу сказати, люблю його чи ні, – відповів дракончик.

– Наказую принести усе морозиво, що є у королівстві! Полуничне, суничне, малинове, ванільне, горіхове, шоколадне, лимонне! Неси усе! – наказала принцеса головному королівському кухарю.

І виявилось, що дракони дуже люблять морозиво! Спочатку наш дракончик з недовірою спробував шоколадне морозиво, потім поласував фісташковим, малиновим та ванільним. Морозиво йому дуже сподобалось – здавалось, він ніколи не їв у своєму житті нічого смачнішого! Тому дракончик швиденько доїв полуничне, суничне, лимонне, горіхове, вишневе та абрикосове морозиво, і зажадав ще добавки.

– Шановний полонений, – сказав головний королівський кухар, – на жаль, Ви з'їли усе морозиво. У нас залишився лише фруктовий лід!

– Несіть! – наказав той.

Фруктовий лід виявився нічим не гіршим від морозива. Дракончик запхнув солодку льодяну паличку собі за щоку і ледь не поперхнувся від несподіванки – у вікно на нього дивилась сердита драконяча морда. Це був тато нашого дракончика, який мав дуже незадоволений вигляд.

– Ось ти де! – сказав він. – А ми з мамою вже усі ліси обшукали! Я навіть з лісовою відьмою посварився! А ти тут з принцесою граєшся!

– Мене викрали! Я нічого не міг вдіяти! – відповів дракончик і на всякий випадок сховався під стіл.

– Ти хочеш сказати, що тебе викрала ця маленька дівчинка? – здивувався тато-дракон та ретельно придивився до принцеси. Але вона виглядала такою милою та сердешною, що ліпше було повірити, що дракончика викрали пірати на летючому кораблі, ніж вона. Тому тато-дракон не повірив своєму синові.

– Тебе покарано! – сказав він. – Негайно пішли додому!

Дракончик тихенько виліз з-під столу, помахав принцесі на прощання та пішов з палацу. Тут серце принцеси не витримало.

– Стійте! – сказала вона. – Так, це я викрала Вашого сина. Будь-ласка, не карайте його. Він дуже гарний полонений! Дозвольте йому завтра знов прийти до мене та погратись!

– Ні, його покарано, – відповів тато-дракон.

– Тоді, хай приходить, як мине покарання! Будь-ласка! – попросила принцеса.

– Люба моя, коли мине покарання, ти вже матимеш онуків, – відповів тато-дракон.

Бідолашній принцесі не залишалось нічого робити, як голосно заридати на увесь палац. Чесно кажучи, вона це добре вміла.

Більш всього на світі тато-дракон не любив слухати, як ридають принцеси. Гіршого на світі просто не було. Він затулив вуха, але земля тремтіла від схлипів та сліз, пролитих принцесою.

– Добре, добре! Він прийде завтра о другій! І лише на півгодини! – закричав тато-дракон. – Припини плакати!

– Ура! – зраділа принцеса, яка миттю припинила ридати.

– Ура! – закричав дракончик. – Тільки завтра моя черга тебе викрадати!

– Добре! – погодилась принцеса. – Тільки обов'язково приходь! Я чекатиму!

Покараний, але щасливий, повертався дракончик додому. Завтра він викраде справжню принцесу! Тато з мамою обов'язково ним пишатимуться! І ніхто більше не думатиме, що він маленький і нічого не вміє.

Автор: Надя Рибальченко

Джерело: <http://kazka.in/fairytales/nadya-rybalchenko/kazka-pro-vykradenoho-drakona.html/>

Заєць та лисиця

Якось заєць та лисиця йшли лісовою дорогою. Вони дуже зголодніли, а навколо нічого поживного.

– Ой-ой-ой,– заскиглила лисиця.– Чи довго ми будемо так мучитися? Всередині бурчить – їсти хочеться!

– А я? – обізвався заєць.– Мабуть, задубію від холоду, і сил немає, щоб погрітись.

Похнюпившись, вони йшли дорогою. Аж бачать – сільське дівча із кошиком іде назустріч. Лисиці й зайцю закортіло подивитися, що там у кошику. Принюхалась аж там хліб свіженький.

– Зайчику,– каже лисиця,– треба щось придумати, щоб той хліб став нашим.

– Згода! Тільки скажи що, я все зроблю.

– Ляж посеред дороги і прикинься мертвим,– мовила лисиця.– Дівчинка поставить на землю кошик, нахилиться до тебе, а я тим часом схоплю той кошик і втечу. Потім поділимося.

– Добре! – зраділо вигукнув заєць.

Він ліг посеред дороги, вдаючи мертвого, а лисиця заховалася за дерево. Дівчинка, побачивши зайця, поставила кошик на землю і нахилилася, щоб його забрати. Лисиця вискочила із схованки, схопила кошик і дременула в ліс. Заєць – слідом за нею.

– Як гарно все вийшло! – мовив заєць, наздоганяючи лисицю.– Нумо тепер ділитися.

– Ділитися? – здивувалася лисиця.– Це ж я викрала кошик. А ти що зробив?

– Хіба не я допомагав тобі? Хіба не вдавав мертвого? Якби не я, хіба дівчинка поставила б кошик на землю?..

– Не базікай,– відмахнулася лисиця,– дай мені спокійно попоїсти.

Бідолашний заєць не знав, що йому робити. Сів він і похилив у відчаї голову. Аж тут йому сяйнуло.

– Правду кажеш, лисичко,– мовив заєць.– Ти викрала кошик із хлібом, і, звичайно, він твій. Але чого тобі давитися самим хлібом? Тут недалеко є озеро. Якщо наловимо риби, буде в нас царська їжа.

– А як же її наловити? – спитала лисиця.– Я не вмю, та й снасті немає.

– Опустити хвіст у воду. Голодна риба буде чіплятися за нього. Витягай хвіст – і риба твоя.

У лисиці аж слина потекла.

– Та невже?

– Не віриш?! Поспішай-бо – скоро озеро замерзне.

Лисиця побігла на озеро, опустила хвіст у воду і стала чекати..

– Зайчику, любий! – згодом заверещала вона.– Я не можу поворухнутися, мій хвіст примерз. Допоможи мені!

– Спочатку попоїм! – засміявся заєць,– На порожній шлунок і душа смутиться, кажуть люди.

Сів хитрий заєць, з’їв увесь хліб, а потім каже лисиці:

– Не бійся, весною лід розтане – от і витягнеш хвоста. Чекай, розумнице, до весни!

І заєць побіг, залишивши лисицю, прикуту до льоду.

Автор: грецька народна казка

Джерело: <https://derevo-kazok.org/zayec-ta-lisicja-grecka-kazka.html>

Осоितिще

Осоितिще-стервотище наїжачився усіма своїми колючками . Він лютився чимраз більше на весь світ. Після того, як господар городу викорчував його зі своєї картоплі, котра пропадала від Осотиська, і жбурнув на купу хмизу, він

доповз до клаптика землі і вкоренився знову. Як помилився господар, не спаливши його відразу! Пожаль, а Стервотище вижив (усе стервотне – живуче) – тепер мстить усьому світові. Особливо від нього потерпають красуні–кульбабки та діти, що веселяться на лужку. Він ранив їх своїми колючками.

Та малята перестали його боятися. Вони посилають мольби до Сонечка, і їхній променистий друг Сонечко палить осотище так, що він ледве витримує.

Вже недовго, ще трішки – і не стане деспота – стервотища, Сонечко спопелить його. Воно чекає на його каяття, але коли цього не станеться, то загине Осотище, бо немає йому місця на землі – усе, що

заважає жити іншим, приречені на загибель. Такий справедливий закон Божий і її величності Природи. Жорстокому потрібно зробити вибір.

Автор: Тетяна Полубко

Джерело: <http://kazka.in/fairytales/tetyana-polubko/osotishhe.html>

Крихітка фея

Якось в одному королівстві правитель улаштував бал на честь єдиного сина. Коли ж опівночі гості роз'їхалися, принц вирішив прогулятися садом. Замріявшись, хлопець блукав між дерев і не помітив, як опинився на галявині. Парубок раптом підвів очі й оторопів: у місячному світлі стояла чарівниця в бузковому вбранні та діамантовій короні. Фея була зовсім крихітною, мов лялечка.

– Прекрасний принце, мене також запросили на свято, але не наважилася прийти, бо надто маленька, – розвела руками красуня.

Фея дуже сподобалася парубку. Наблизившись, хлопець узяв її за руку, та несподівано чарівниця зникла. Лише маленька рукавичка залишилася на згадку про дивну зустріч. Засмучений юнак повернувся до палацу.

Наступної ночі принц знову вирушив на галявину, сподіваючись побачити крихітку. Чекаючи, хлопець витягнув рукавичку й поцілував. І цієї ж миті з'явилася красуня. Вони довго гуляли й не помітили, як ніч майже скінчилася. І диво! Поки спілкувалися, фея трішки підросла, й рукавичка вже виявилася замалою. Тоді красуня повернула її принцу зі словами:

– Візьми на згадку про першу зустріч.

– Зберігатиму її біля серця, – пообіцяв парубок.

Відтоді щоночі юнак і фея зустрічалися під старими липами. Хлопець закохувався дедалі більше, а чарівниця зростала, допоки не стала такою, як і всі дівчата її віку.

– Тепер приходитиму щоразу, коли на небі сяятиме повний місяць! – якось повідомила красуня.

– Але ж не зможу жити без тебе! – у відчаї вигукнув принц. – Благаю, залишся!

– А чи кохатимеш усе життя лише мене? – зазирнула в очі парубка фея.

– Присягаюся завжди любити тільки тебе, а на інших і не гляну!

– Гаразд! Якщо порушиш обіцянку – я зникну!

За тиждень король вирішив відсвяткувати заручини сина, запросивши всіх підданих на бал. Серед них була чорноока красуня з рудим волоссям. Дівчина ні на мить не зводила очей із принца. Парубку така увага неймовірно сподобалася, й він уже мріяв про рудоволосу незнайомку.

Коли ж розпочалися танці, фея заплуталася в пишному вбранні й ледве не впала.

– Ой, поглянь, сукня завелика! – вигукнула наречена.

Але хлопець навіть не зрозумів, що чарівниця стала нижчою на зріст. Він так захопився незнайомкою, що й не помітив, як кохана перетворилася на крихітну лялечку та зникла.

А чорноока красуня виявилася жадібною та сварливою дівчиною, яка щоразу вимагала розкішних подарунків. Невдовзі принц усвідомив, що накоїв. Відтоді і вдень, і вночі він тужить за маленькою чарівницею. Коли ж на небі з'являється місяць, вирушає на пошуки коханої. Але крихітка фея досі не повернулася...

Автор: англійська народна казка

Джерело: <https://derevo-kazok.org/krihitka-feja-anglijska-kazka.html>

Вовняна фея

Жила колись дівчинка. Якось мама купила для неї велику вовняну ковдру. І була та ковдра якогось незрозумілого кольору – чи то блакитного, чи зеленого, чи синього і з якимись дивними малюнками. Дівчинці та ковдра відразу не сподобалась, але мама сказала:

– Не вередуй, нормальна ковдра, натуральна, тепла. – І взагалі, не дратуй мене! – поклала ту ковдру дівчинці на ліжко і вийшла з кімнати.

Раптово з книжкової полиці, що стояла поряд із ліжком, стрибнув кіт Тимко і з нявканням сховався під стіл. Від несподіванки дівчинка відскочила назад і випадково натиснула вимикач. Світло згасло, у кімнаті запанувала суцільна темрява. І тільки на ковдрі, що лежала на ліжку, малюнок наче трохи світився жовто-зеленуватим світлом. Дівчинка не знала, що й робити, вона залякла на місці і злякано дивилася на ковдру.

Зненацька відчинилися двері, Тимко миттєво вискочив з кімнати. В кімнату зазирнула мама дівчинки, увімкнула світло і наказала закінчувати пустощі і готуватися до сну. Коли Тимко стрибав, він зачепив ведмедика, стару м'яку іграшку, і той впав прямо на ковдру. Зараз, коли дівчинка підійшла до ковдри, ведмедика на ній не було.

– Де ж ти подівся? Чи під ліжко впав? Або ще кудись... – думала дівчинка, шукаючи іграшку. Але ведмедика вона так і не знайшла. Треба було якось спати. Тоді дівчинка обережно взяла ковдру і поклала її на стілець. Ковдра була неприємною на дотик, колючою. Зверху поклала покривало з ліжка, що б не бачити, як ковдра вночі світиться.

– Нізащо я не буду нею вкриватися! – сказала дівчинка і скоцюбилася на ліжку, вкрившись старою бабусиною шубою. Спала вона погано, часто прокидалася і дивилася на стілець, де лежала ковдра. Нарешті, вже майже ранком, дівчинка міцно заснула і прокинувшись зовсім забула про ковдру.

З часом дівчинка помітила, що зникало все, що потрапляло на ковдру. За кілька днів зникли татові шкарпетки, всі носовички, кілька іграшок, потім зник Тимко. Звісно, що мама дівчинки дуже гнівалася і не вірила, що це все ковдра винна.

Одного разу до них у гості приїхала бабуся на кілька днів. Бабуся була дуже добра, вона пекла смачні пиріжки з вишнями, знала багато казок і, взагалі багато чого вміла робити. І зазирнувши ввечері у кімнату дівчинки, бабуся помітила, що та вкривається її старою шубою, тоді, як нова ковдра лежить на стільці. Бабуся похитала головою, забрала шубу і вкрила дівчинку ковдрою.

Того вечора дівчинка довго каталася на санчатах з друзями після школи. Тож надвечір дуже втомилася і швидко заснула. Їй снилися напрочуд теплі сни, снилося море. Як раптом ясний сонячний день її сну затьмарила велика темна хмара, що насувалася на дівчинку з усіх боків. Стало темно, але... тепло, і ,навіть, приємно. Склалося враження, що щось чи хтось її загортає, як немовля.

Відкривши очі, дівчинка побачила, що знаходиться в якомусь незнайомому місці. Це був зелений сад. Але все що там було, було вовняним, дивним, але приємним і теплим на дотик. З вовни були дерева – великі, зелені, на зеленій травичці росли дивовижної краси вовняні квіти. Дівчинка ступала по вовняній траві, м'якій, як мох. І було тут так тепло, так затишно і зовсім не страшно!

Так, здивовано оглядаючись на всі боки, дівчинка вийшла на галявину і побачила там невелику хатинку. Та хатинка теж була з вовни. Не було де постукати, то дівчинка просто відчинила двері і зайшла. В хатинці вона побачила свого старого ведмедика, що зник у ковдрі. І всі інші зниклі речі теж були там. Але вони якось змінилися. Татові старі шкарпетки перетворилися на товсті різнокольорові вовняні, м'ячик теж став вовняним і ним грався Тимко, ведмедик виглядав так, ніби щойно з магазину. Рудий Тимко таким і залишився, хіба що став трохи пухнастіше.

Поки дівчинка роздивлялася і бавилася з Тимком, у хатинці з'явилася дуже красива жінка. Вона мала довге волосся, в яке були вплетені вовняні квіти схожі на водяні лілії. Вона була взута у вовняні капці, її сукня теж була з вовни!

– Вовняна фея... – прошепотіла здивована дівчинка.

– Так, ти права, я – вовняна фея! – посміхнулася жінка. – Розумієш, іноді ми стикаємося з тим, що нас лякає, чого ми не можемо зрозуміти, але насправді все виявляється зовсім не страшним. Ось, візьми свої іграшки, я їх трохи причепурила. А ще ось тобі мапа.

Фея простягнула дівчинці клапоть збитої тонкої вовни, на якому було щось намальовано. Коли дівчинка уважно до нього придивилася, то побачила ті ж самі візерунки, що були і на її ковдрі!

– Підеш цим шляхом, до Великого Вовняного Моря, пірнеш у нього і опинишся

знову у себе вдома. А якщо десь заплутаєш, кинь м'ячика і він покаже тобі шлях.

Дівчинка подякувала феї і пішла собі. Йшла вона довго, милувалася незвичними краєвидами. З вовняної трави іноді вискакували вовняні зайчики, руді вовняні білочки, стрибали по деревах. Іноді траплялись вовняні гори. Але вони були невеликими і дівчинка могла сама на них вилізти. А спускатися вниз було дуже весело, тому, що дівчинка підстрибувала як м'ячик з вовняної гори.

І ось, нарешті, коли дівчинка весело скотилася з великої червоної гори, перед нею відкрилося безкрайне море. Воно було і зеленим і блакитним і темно-синім водночас, тут були справжні хвилі, десь в глибині можна було розгледіти зграйки риб. Треба було стрибати. Дівчинка озирнулася навкруги, на таку дивну

країну, притулила до себе Тимка і свої речі, заплющила очі і стрибнула у Велике Вовняне Море.

Відкрила очі вона вже знову у своїй кімнаті. Голодний Тимко побіг на кухню. А дівчинка сиділа на ліжку, загорнувшись в приємну теплу ковдру. Вона гладила її, як кішку і не поспішала вставати з ліжка.

У кімнату зайшла бабуся.

– А у мене для тебе є подарунок! – загадково промовила бабуся і швидко вийшла з кімнати. Невдовзі бабуся повернулася і простягнула дівчинці пакунок.

– Ось, тримай, це тобі!

Дівчинка розгорнула його і побачила там вовняні капці! Вони були кольору Великого Вовняного Моря, а спереду на них застигли великі помаранчеві морські риби.

– Бабуню! Так ти – фея! – захоплено вигукнула дівчинка.

– А як же, і я – фея, і ти теж будеш фесю, я тебе навчу! – посміхнулася вона.

Тепер дівчинка дуже полюбила свою ковдру, часто ввечері, вона замотувалася в неї і мріяла про дивну вовняну країну. А іноді їй снилося, що вона разом з Тимком знову бігають по вовняним полям і стрибають на вовняних гірках. А може, це їй і не снилося, хто знає...

Автор: Оксана Шамрай

Джерело: <http://kazka.in/fairytales/okšana-shamray/vovnyana-feya.html>

Дві хлібини та три поради

В одному селі покохав бідний парубок панську доньку. Не знав хлопець, що також сподобався дівчині, тому й боявся пропонувати руку й серце.

Аж якось закоханим довелося розмовляти по щирості.

– Ти – багата, а я – бідний! Колись докорятимеш, що живу у приймах, – засмучено зізнався юнак коханій.

– Повір, любий, що такого ніколи не станеться, адже ціную тебе за скарб у душі! – запевняла дівчина.

Невдовзі пара одружилася, й подарував заможний батько дочці ділянку землі та чимало грошей. Звели молодята світлу хатину й почали господарювати. Рівно за рік народився синочок. Щастю подружжя не було меж!

Аж одного разу чоловік прийшов додому стомлений і попросив дружину насипати вечерю.

– Хіба я служниця? – обурилася жінка. – Повинен бути вдячний, що взяла тебе, бідняка, у прийми!

Чоловік аж зблід:

– Чи не попереджав, що колись згадаєш мої злидні?..

Зібрав речі й подався у світи. Найнявся в чужому краю на службу до старенького подружжя.

Працював чесно. Полюбили його дідусь і бабуся, як рідного сина, та сумував наймит, бо дружина й синочок не забувалися. Минули роки, й настав день, коли чоловік подякував господарям за добро й зібрався в дорогу.

Старенький попросив дружину, щоб спекла дві хлібини. А потім узяв одну паляницю, надрізав, вибрав м'якушку, непомітно насипав у порожнину золотих монет і поклав на дно торби зі словами:

– Цю паляницю дістанеш уже вдома! А верхню можеш їсти дорогою. Ти чесно служив, тому даю тобі дві хлібини і три поради: коли побачиш, як хтось сперечається – не втручайся; якщо хтось опиниться в біді – допоможи; а коли розгніваєшся й захочеш вчинити щось погане – не поспішай!

Чоловік подякував і пішов. Минав одне село, а там жінки сваряться. Згадав мандрівник дідову пораду й пішов далі. Біля лісу побачив хлопця, який ніяк не міг витягти воза з канави. Допоміг парубкові, й той пригостив смачними яблучками, ще й підвіз трохи. Знову чоловікові дідова порада в нагоді стала.

Повернувся до рідного села. Підійшов до хати, зазирнув у вікно: дружина обід на стіл подає, якогось парубка пригощає й так ніжно всміхається, що чоловік ледве втримався, щоб не загрыкати в шибку. Згадавши третю пораду діда, подумав: «Виконав дві, треба дотриматися й останньої». Тому спокійно постукав у двері й увійшов до оселі.

Щойно переступив поріг, як дружина підбігла й ухопила в обійми.

– Синку, батько повернувся! – вигукнула радісно.

Парубок теж пригорнувся. Ото було щастя!

– Чому ти нас залишив? – за обідом запитала дружина в коханого.

– Хотів заробити грошей, а приніс мудрість і паляницю. Скуштуйте ж мого хліба!

Дістав із торби гостинець, ледве надрізав – як із нього посипалося золото!

Зрозумів чоловік, як добрий дідусь віддячив за чесну працю.

Автор: українська народна казка

Джерело: <https://derevo-kazok.org/dvi-hlibini-ta-tri-poradi-kazka.html>

Казочка про веселкову хмаринку

– Привіт, – маленька крилата дівчинка сиділа на бильці ліжка і махала взутими у крихітні мештики ніжками.

– Ой, Зірочка, привіт! – зраділа володарка цього ліжечка, – я так рада тебе бачити! Тебе так довго не було і я навіть не змогла подякувати тобі за гарний сон для мамусі.

– А ти мені вже подякувала.

– Ні, я тобі не дякувала.

– Дякувала-дякувала. Коли чемненько і слухняно лягала в своє ліжечко і засинала без капризів. Коли міцно-міцно цілувала мамусю у щічку і з ніжністю і любов'ю притулялася до неї. Коли слухняно гамала свою їжу і ввічливо дякувала. Всі твої гарні і чемні поступки – це і було найприємніше і наймиліше серцю ангеліків, фей і, звісно, твоїх батьків “дякую”.

– Ой, а я і не знала. Тепер буду менше капризувати і поводитися краще.

– Розумниця. А ти знаєш, що кожне твоє “дякую”, кожен твій гарний вчинок – це нова квітка?

– Як це? Ніколи про таке не чула, – в Зонечкиному голосі звучали подив і цікавість.

– Тоді влягайся зручніше і слухай.

Давним-давно, коли люди тільки поселилися на землі, вирішив Бог, що всі вчинки людини заслуговують певно винагороди.

Але якої саме? Він довго думав і от що придумав.

Якщо ти поводишся погано, нечемно, вередуєш, не слухаєшся батьків, то десь у світі ідуть проливні дощі, річки виходять з своїх берегів і руйнують все навколо. Гинуть рослини і звірятка, трапляється ще дуже і дуже багато поганих речей.

Коли ти плачеш, то кожна твоя сльозинка стає маленькою дощовою хмаринкою. І чим більше ти плачеш, тим більшою ця хмаринка стає.

Якщо твої сльози радісні, то дощик з такої хмаринки напуває рослини, приносить на землю полегкість після важкого дня і прохолоду серед спеки.

А от хмаринка, яка з’являється від сліз, викликаних образою, злістю чи іншими поганими почуттями, стає темною грозовою хмариною. І чим більше таких “поганих” слізок проливається, тим темнішою і грізнішою вона стає.

І от коли ти припиняєш плакати, то ця хмаринка з блискавками і вітрами приносить у світ руйнування і катастрофи.

А коли ти просто посміхаєшся чи щиро смієшся, то кожна твоя посмішка, кожна твоя смішинка перетворюються на красиві квіточки. І ці квіточки радують око всім-всім-всім своєю ніжністю, тендітністю і красою.

До речі, відкрию тобі один великий секрет. Всі феї живуть саме у таких квітках: створених із найкрасивіших і найніжніших, найсолодших дитячих посмішок.

А ще, коли ти смієшся і плачеш одночасно, то в небі з’являється незвичайна хмаринка. Її називають веселковою хмаринкою.

Знаєш чому? Тому що, після того, як з цієї хмаринки на землю впаде дощик, вона перетворюється на гарнющу-прегарнющу веселку, яка радує всіх своєю красою.

Та ти, бачу вже солодко спиш. Спи маленька красунечко. І нехай тобі присниться веселкова хмаринка і поляна з посмішкових квіток. Спи, Зонечко, а я полечу до інших діток, які також чекають на свою казочку. Ми ще не раз побачимося, малеча. Солодких і красивих тобі снів.

Автор: Марта Проць

Джерело: <http://kazka.in/fairytails/marta-prots/kazochka-pro-veselkovu-hmarinku.html>

Лисяче весілля

Якось непосидюча Сорока-Білобока повідомила всім мешканцям лісу дивовижну новину: Лисичка-Сестричка й Вовчик-Братик вирішили одружитися.

Почали звірята готуватися до весілля. Кожен хотів подарувати молодятим щось особливе. Білочка назбирала повну торбинку горішків. Їжачок приніс

смачненьких грушок і яблук. Ведмедик – бочку меду запашного. А зайчик капусти роздобув.

І тільки всемогутній цар звірів не міг вигадати, як привітати наречених, адже його подарунок повинен бути найкращим і найцікавішим. Тоді Лев покликав руденьку:

– Не один раз, Лисичко-Сестричко, рятувала від біди, сумлінно виконувала всі доручення, допомагала й радила. За твій розум і вірну службу хочу подарувати щось особливе. Загадуй будь-яке бажання.

Пишнохвоста зосередилася, прикрила лапками носа й почала міркувати, що б таке незвичайне попросити. Думала-гадала, а потім солоденьким голосочком промовила:

– Зроби так, аби в день весілля була гарна погода.

– Добре, – всміхнувся Лев. – Мені все до снаги. От лише не знаю, що вибрати. Кажуть, як сяє сонечко – це подарунок для гостей, а як іде дощик – на щастя

молодцям.

Замислилася Лисичка на хвилинку, а потім зітхнула:

– Хотілося б, повелителю, й сонечка, й дощику... Але ж такого не буває.

– Як це?! – розгнівався гордовитий Лев. – Для мене немає неможливого!

І у святковий день цар звірів виконав обіцянку. Відтоді всі лісові мешканці знають, коли починається сонячний дощик, то Лисичка-Сестричка весілля справляє.

Автор: бразильська народна казка

Джерело: <https://derevo-kazok.org/lisjache-vesillja-brazilska-kazka.html>

Щедрість і доброта йдуть поруч

Вже стало зовсім холодно, а з неба випав сніг. Красиво засипав він усі дороги, будинки і верхівки дерев. Мені надзвичайно подобалось місто, в яке я потрапив, після того, як випав сніжок. Дітлахи кидались сніжками, ліпили сніговика, возили санки. І всі були такими веселими. Ця радість передавалась мені, але я почав замерзати. Де я тільки не шукав притулку, всюди мені ставало холодно. А згодом я почав відчувати страшенний голод. Зіщулившись біля якогось житлового будинку, я намагався знову зігрітися, але в мене нічого не виходило. Як же моторошно стало, коли на вулиці почало темнішати. З'явилися перші зорі, а я сидів і трусився на холодній землі, що вже встигла нагрітися піді мною. Проте тепліше не ставало. Я неначе приріс до землі, як крижинка до скла. Навіть почав думати, що тут мені й прийшов кінець. Аж тут відчинилися двері будинку. Я відчув тепло, що пішло з дверей і остовпів. Так хотілось зайти в середину. Але ж я не знав господарів і що за люди там жили. Мені згадалась легенда про Ельзу і чаклунку, тож я вирішив не підходити. Я слідкував за чоловіком, що виходив з будинку. Він також мене помітив.

– О, кошенья! – вигукнув він. – А ти звідки тут у такий холод?

Я хотів був підійти до нього і вже навіть піднявся з місця і ступив декілька кроків, але чоловік відвернувся від мене, зачинив двері і пішов. Я остовпів. Хіба він не побачив, що я замерз і скоро мої вушка відмерзнуть? Я похнюпився і повернувся до свого місця, яке вже знову стало холодним. Мене пробирав мороз, я не знав куди від нього сховатись. Стало тихо на якусь мить. А потім щось привернуло мою увагу у вікні того самого будинку. Це була кішка. Вся біла, як сніг, на який я дивився декілька хвилин назад. Вона розглядала мене якимось співчутливо, а потім зістрибнула з вікна. «Злякалась мене. – подумав я – Мабуть, думає, що я волоцюга.» Та я помилився. Через мить я почув шурхіт біля дверей, а потім вони трішки відчинились. Це була та кицька, що стояла у вікні. Вона привідкрила двері наскільки змогла.

– Заходь швидше, а то зовсім замерзнеш! – сказала вона.

Я послухався. Пробрався в щілину, яку вона зробила для мене. В ту ж секунду в мій ніс вдарило тепло. Таке приємне, таке жадане.

– Тебе як звуть? – порушила тишу кішка.

– Онікс.

– Красиво. Як камінь. А ти і справді чорний, як онікс. – сказала вона і додала. – А мене Стеллою кличуть.

Я мовчав. Відчуваючи величезну вдячність, я не міг вимовити ні слова. Просто не знаходив їх.

– Ти мабуть голодний. – здогадалась вона і я дуже цьому зрадив, бо просити їжі я б не посмів. – Не хвилюйся, я завжди залишаю у мисочці трохи корму, тому зараз попоїж.

– Я був би вдячний – нарешті сказав я, після хвилинного мовчання. – Якби не ти, Стелло, я б зовсім замерз.

– Ну що ти. Я повинна була тобі допомогти. Ось пройди зі мною, я покажу тобі де корм. Він зі смаком телятини, тобі сподобається. – Усміхнулась вона і пішла в іншу кімнату.

Я виїв весь корм, що залишився у мисочці і з'їв би ще, але мені було соромно просити ще одну порцію, та й це принесло б безліч клопотів для Стелли.

– А тепер піди відпочинь. Ось там я зазвичай сплю – показала Стелла на маленьке ліжечко, що дуже нагадувало моє, але воно було червоного кольору, а моє якимось світло коричневим, як топаз, дорогоцінний камінь кольору какао. Я знову ж не заперечував, бо був і справді дуже втомленим. Я швидко заснув, а прокинувся вже вранці. Коли мої очі розплющились, то я побачив, що Стелла сиділа в кріслі поруч з тим чоловіком, якого я бачив вчора. Вона муркотіла, а він гладив її білі вушка. В голові промайнула думка про те, що зараз той чоловік мене вижене. Раптом вони обоє звернули на мене увагу і зрозуміли, що я вже прокинувся.

Я був у них більше місяця. Ми грались зі Стеллою у «піжмурки», хазяїн купив ще одну мисочку для мене і вона завжди була наповнена кормом. Мені було дуже весело в них. Вони виявились дуже добрими і щедрими до мене. А коли стало не так холодно і сонечко знову пригріло землю теплими проміннячками, я вирішив продовжити свою дорогу. Я часто згадую про Стеллу і її хазяїна, щоразу думаючи про одне:

«Щедрість і доброта йдуть разом. Кріста була доброю, бо пожаліла мене і впустила переночувати, а її хазяїн був щедрим, бо залишив мене у себе наскільки я захотів, купував мені все, що мені було потрібно, і не жалів нічого для мене.»

От чому щедрість і доброта повинні йти разом. Адже це невід’ємні риси характеру, що несуть радість і гармонію у світ.

Автор: Юлія Костюк

Джерело: <http://kazka.in/fairytails/julia-kostiuk/shhedrist-i-dobrota-ydut-poruch.html>

Коти

Жили собі на світі два брати: Мітракіс і Бабакіс. Мітракіс був багатий, а Бабакіс – бідний. Якось, не маючи чого їсти, бідний вирішив свою доньку до багатого брата, щоб той позичив бодай скибку хліба. Багатий не дав хліба, і Бабакісова донька повернулася додому сумна. Тоді Бабакіс зібрався в дорогу. Взяв порожню торбу й пішов собі, куди дивляться очі. По дорозі бідняк натрапив на мармурову брилу із золотим кільцем. Узявся він за кільце, підняв брилу і побачив під нею сходи.

Сходи вивели Бабакіса до дверей. Відчинив він двері, а там – котів!..

– Добридень, – каже Бабакіс.

– Добридень, – відмовляють коти.

– А хто серед вас старший буде? – питає Бабакіс.

– Там, далі, – відповідають коти.

Пішов бідняк далі. Нарешті дістався до кімнати, де сиділо двоє катів – цар і цариця.

– Добридень! – привітався Бабакіс.

– Добридень, – відповіли ті й спитали: – В тебе є з собою торба?

– Є, – знікотив Бабакіс.

Коти насипали йому в торбу золота, а зверху поклали сухарів. Узяв Бабакіс торбу із золотом, піднявся сходами нагору та й подався додому. Зажили вони з донькою: купили будинок, справили одежину, накупляли всякої всячини.

Мітракіс дізнався, що брат забагатів, і пішов до нього.

– Звідки у тебе стільки грошей? – спитав він.

Бабакіс був добрий, простий чоловік. Він розповів братові все як було.

– Ходімо разом, брате, нехай і мені дадуть грошей, – попросив Мітракіс.

– Ходімо, – погодився Бабакіс.

Вийшли вони раненько. Дійшли до мармурової брили з кільцем. Підняв Бабакіс брилу – перед ними сорок сходинок. Спустилися брати вниз, зайшли до кімнати, а там – котів...

– Добридень, – мовив Бабакіс.

А Мітракіс, побачивши котів, не привітався, а вигукнув:

– Ці коти ще зжеруть мене!

Пішли вони в другу кімнату, де сиділи цар і цариця котів. Бабакіс знову:

– Добридень!

А Мітракіс промовчав. Коти й питають його:

– Чи є в тебе торба?

– Є! – вигукнув Мітракіс.

Потім коти наказали принести багатому чай, а бідному – молоко. В торбу Бабакіса знову насипали золота, а в торбу Мітракіса вкинули дві великі гадюки і зверху насипали сухарів.

– Коли прийдеш додому, – сказали коти Мітракісу, – зачини двері й вікна, розстели шовкове простирадло й висип на нього все, що в торбі.

Піднялися брати сходами нагору й пішли додому. Зайшов Мітракіс у дім, замкнув двері й вікна, розстелив шовкове простирадло й висипав усе з торбини. Гадюки кинулись до нього та й ну його кусати!

А Бабакіс знову приніс додому золото, і більше вони з донькою не знали злиднів.

Автор: грецька народна казка

Джерело: <https://derevo-kazok.org/koti-grecka-kazka.html>

Чому на спині сонечко має чорні крапочки?

Друзі, а чи знаєте ви, що колись сонечко не мало чорнявих крапочок на своїй червоній спинці?

Так, так, його крильця були просто червоного кольору. Але всі комашки у лісі сміялися з Сонечка, кажучи:

– Що це за ім'я таке – Сонечко. От у всіх нас, жуків, імена як імена: Короїд – кірку їсть, Довгоносик – має довгий носик, Листоїд – листя любить, так і в усіх інших. А в тебе що? Що твоє ім'я означає? Ми його не розуміємо. Іди від нас подалі ми тебе і знати не хочемо.

Бідолашного жучка всі проганяли, ніхто не хотів з ним товаришувати. Він був страшенно самотнім і беззахисним. Йому було дуже прикро, що з ним так всі поведуться. І от одного разу у повному розпачі промовив крізь сльози до нападників:

– Я є Сонечко тому, що я комашка великого Сонця. Сонце мене любить, а тому і дало мені таке ім'я.

– Ха-ха-ха! – розсміялися всі жуки, ворушаючи величезними вусами. – Оце так видумав, оце так балачки! Таких дурниць ми ще ніколи не чули! Ха-ха-ха!

У бідного Сонечка аж полилися слізки з маленьких круглих оченят:

– Не вірите, я доведу вам. Я полечу до Сонця!

– Ага! Ха-ха-ха! А воно тебе спалить, і не стане такого дурного Сонечка у нас у лісі! От буде добре!

– Не вірите, і не треба.

Сонечко розпростав свої маленькі червоні крильця, вітер лапками слізки і полетів. Ще довго у повітрі чулося ненависне гигикання лісових жуків.

– Що буде, те й буде, – думав Сонечко. – Спалить мене Сонце, значить спалить, аби тільки ніколи не чути цих насмішок.

Але скільки не летів жучок, гаряче проміння його не спалювало. А коли долетів до самого Сонця, побачив великі добрі очі, які лагідно дивилися на нього. Сонце посміхнулося золотою щирою посмішкою і сказало:

– Вітаю тебе, мій маленький друже! Нарешті ти долетів до мене. Мабуть, стомився?

– Ні, я зовсім не стомився, я...

– Знаю, знаю чому ти такий засмучений. Я знаю всі твої біди, я бачило всі твої слізки. І хочу тобі сказати, що дуже люблю тебе. Недаремно ж ім'я тобі Сонечко, чи не так?

– Так, – задоволено відповів жучок.

– А на згадку про мою любов я подарую тобі свій поцілунок.

І Сонце поцілувало червоні крильця. Від цього цілунку залишилися охайні чорні крапочки.

– Тепер всі побачать, що ти справді мій маленький жучок.

Сповнений радощів Сонечко примчав до свого рідного лісу.

– Дивіться, дивіться, його не спалило Сонце, – галасували комашки. – Та ще й до того у нього на крильцях цілунок самого Сонця.

З тих пір Сонечка стали всі поважати, навіть питатися ради у справах. І коли хтось запитував: – Що це за ім'я таке – Сонечко?

Йому відповідали: – Ти що, не знаєш? Його назвали так саме Сонце.

Автор: Лана Ра

Джерело: <http://kazka.in/fairytales/lana-ra/chomu-na-spini-sonchko-maye-chorni-krapochki.html>